

Strukturprogram för allmänna ridanläggningar i Huddinge kommun

Ridanläggningen vid Sundby Gård

Huddinge kommuns ambition

Huddinge kommunkoncern äger fyra allmänna ridanläggningar där ridskoleverksamhet bedrivs. Ridskolorna i Huddinge ska göra det möjligt för fler att rida och ha ett hästintresse utan att äga en häst.

Strukturprogrammets inriktning ska ge möjlighet till fler Huddingebor att prova på och kunna välja ridning som fritids- och idrottsaktivitet genom att sänka hinder. Strukturella hinder för att fler ska kunna ta del av ridskolan kan handla om ekonomisk och fysisk tillgänglighet, men också om ridanläggningarnas kapacitet.

Huddinge kommun ska arbeta för likvärdiga förutsättningar för en långsiktig och hållbar ridskoleverksamhet, med god arbetsmiljö och hästvälfärd. Ett stort fokus under programtiden är att modernisera, upprusta och utveckla de kommunkoncernägda ridanläggningarna där ridskola bedrivs.

Två utvecklingsområden bedöms vara prioriterade:

- Skapa förutsättningar för en resurseffektiv och hållbar ridskoleverksamhet
- Jämlik tillgång - utifrån dimensionerna närhet, tillgänglighet och inkludering.

Innehåll

Strukturprogram för allmänna ridanläggningar i Huddinge kommun	1
Huddinge kommuns ambition	2
Strukturprogrammets syfte	4
Inledning	5
Om ridskola och ridsport	5
Ridanläggningar för ridskoleverksamhet	5
Inriktning och prioriteringar	6
Prioriterade grupper	7
Prioriterade områden	8
Skapa förutsättningar vid ridanläggningarna för en hållbar och resurseffektiv ridskoleverksamhet	8
Jämlig tillgång - utifrån dimensionerna närhet, tillgänglighet och inkludering	9
Geografisk struktur	11
Volymplanering	12
Behov baserat på befolkningsprognos	12
Metod och antaganden i beräkning av volym	13
Rekommenderad driftform	15
Vägen framåt	15
Uppföljning av strukturprogram	16
Källförteckning	16

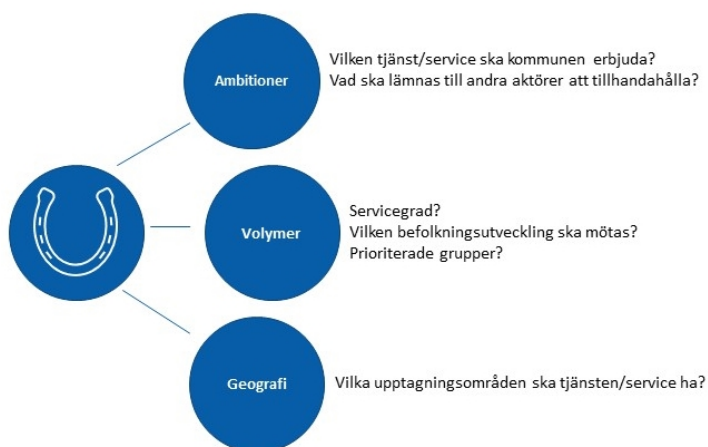

Strukturprogrammets syfte

Syftet med strukturprogram är att förtydliga Huddinge kommuns viljeinriktning inom ett visst verksamhetsområde gällande den fysiska planeringen av verksamhetslokaler. Strukturprogram är en viktig del av kommunens samhällsplanering.

Strukturprogrammet omfattar de kommunkoncernägda ridanläggningar där ridskola bedrivs, härnäst benämnda "allmänna ridanläggningar". Ridskola definieras som ridundervisning i grupp, uppdelade efter färdigheter, som leds av utbildad instruktör enligt Svenska Ridsportförbundets krav. Ridundervisningen är öppen för alla ridintresserade. Lån av häst ingår i kursavgiften. Ridskolehästarna ägs av verksamheten (förening eller företag) och är inte privatägda av den enskilda föreningsmedlemmen.

Programmet ska definiera vilket mått av kommunal service som ska levereras till kommuninvånarna och applicera det på kartan utifrån befintlig och planerad framtida samhällsstruktur. Programmet ska operationalisera politiska och strategiska ställningstaganden på en övergripande geografisk nivå och utgöra en plattform för dialog inom kommunkoncernen.

Figur 1. Innehåll i ett strukturprogram

Strukturprogrammet är en vägledning till både medborgare, näringsidkare och föreningsliv om hur kommunen vill planera och organisera sitt bestånd av verksamhetslokaler och utbud inom ett visst verksamhetsområde, exempelvis skolor, fritidsgårdar eller bibliotek.

Strukturprogrammet ska inte beskriva utformning, ändamålsenlighet och driftseffektivitet i den kommunala verksamhetslokalen, det beskrivs i nämndernas funktionsprogram. I funktionsprogrammet ingår även en verksamhetsbeskrivning som är ett underlag till hur en lokaltyp på bästa sätt ska utformas för avsedd målgrupp.

Utgångspunkten för kommunens planering och verksamhet ska ta sitt avstamp i den kommunala kompetensen och kommunallagen. Vidare behöver kommunen i sin struktur för allmänna ridanläggningar ta hänsyn till både ambitionsnivå, befolkningsutveckling samt finansiell kraft.

Inledning

Om ridskola och ridsport

Den svenska ridskolan är unik i ett internationellt perspektiv, genom att vara brett tillgängligt för barn och ungdomar. Till grund ligger ett mångårigt samhällsstöd i kombination med omfattande och ideellt föreningsarbete. Det långa nationella kommunala engagemanget i ridskoleverksamhet har även lett till att ridning kommit att bli den mest omfattande aktiviteten för personer med funktionsnedsättning.

Ridskolan tar emot barn, unga och vuxna och ger dem en meningsfull fritid tillsammans med hästar. Ridskolan erbjuder häst- och ridutbildning inom olika grenar på olika nivåer för både nybörjare och mer erfarna ryttare.

Enligt Svenska ridsportförbundet finns det 425 ridskolor i Sverige, med över 105 000 ridskolelever. I genomsnitt motsvarar det 4,0 ridskolor per 100 000 invånare. I Huddinge, med ungefär 114 000 invånare finns idag fem ridskolor.

Ridsporten är Huddinges tredje största barn- och ungdomsidrott efter fotboll och ishockey, sett till antal genomförda gruppaktiviteter per år. Majoriteten av gruppaktiviteterna sker i ridskolor vid fem ridanläggningar i kommunen.

Ridsport är särskilt populär bland tjejer, och har näst högst andel tjejer/kvinnor (93%) av alla Sveriges idrottsförbund, efter cheerleading. Bilden av ridsport som en flickdominerad idrott stämmer även in på Huddinge kommun där ridsport och hästintresse är stort, vare sig man väljer en ridskola eller att ha egen häst. Många som lämnar ridsporten i tonåren återvänder i vuxen ålder.

Ridsport är en av få specialidrotter där kvinnor och män tävlar tillsammans. Indelningen sker efter nivå istället för ålder och kön.

Ridanläggningar för ridskoleverksamhet

Den allmänna ridanläggningen ska vara en miljö väl anpassad till ridskoleverksamhet, till hästarna och den omkringliggande omgivningen.

Med en allmän ridanläggning avses här en ridanläggning med ytor för ridskoleelever, personal och för ridskolans hästar. Ridanläggningen omfattar stall, ridhus, maskinhall garage och utemiljö bestående av transportvägar, parkering, hagar och utomhusridbana.

Ridundervisning sker oftast i ridhuset, men kan också äga rum på utomhusridbanan eller på ridleder i närliggande naturområde.

Den nuvarande strukturen i Huddinge består av fem allmänna ridanläggningar; de fyra som ägs av Huddinge kommunkoncern, samt Ågesta Gård, som ägs av Stockholms stad, se figur 2.

Gladö ridanläggning – ägs av Huddinge Samhällsfastigheter AB, hyrs av kultur- och fritidsnämnden.

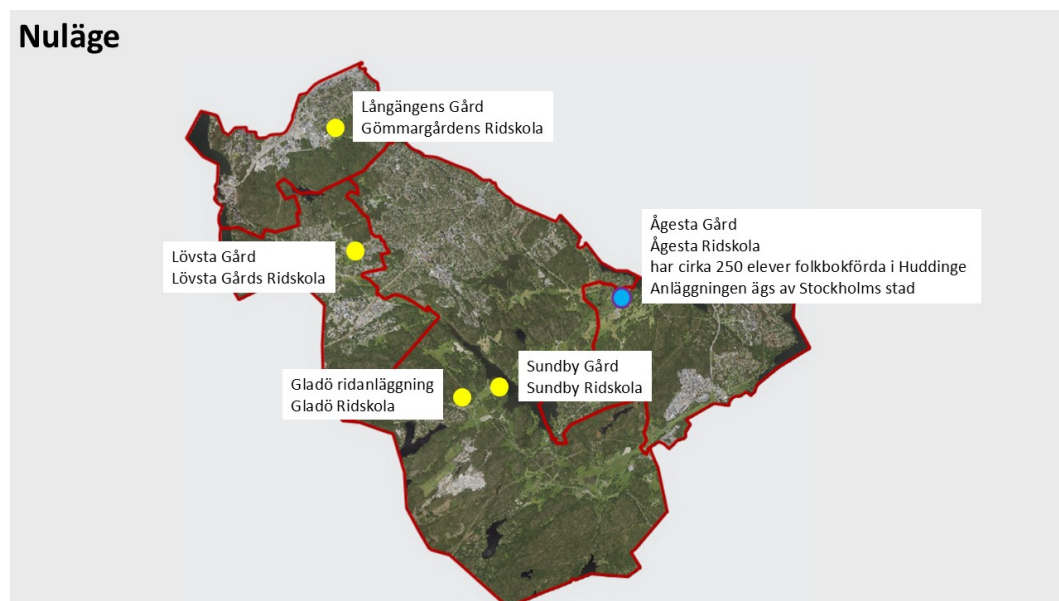
Långängens Gård – ägs av Huddinge Samhällsfastigheter AB, hyrs av kultur- och fritidsnämnden.

Lövsta Gård – ägs av Huddinge kommun, hyrs av Lövsta Gårds Ridskola AB.

Sundby Gårds ridanläggning – ägs av Huddinge Samhällsfastigheter AB, hyrs av kultur- och fritidsnämnden.

Ågesta Ridskola har elever som är Huddingebor och ridskolans verksamhet redovisas kort i bilagan, men i övrigt hanterar strukturprogrammet inte Ågesta Gård.

Befintliga ridanläggningar samt nuvarande ridskoleverksamhet vid ridanläggningarna beskrivs utförligare i strukturprogrammets bilaga *Nuläges- och behovsbeskrivning*.

Figur 1 Geografisk placering av befintliga fem ridanläggningar där allmän ridskola bedrivs inom kommunens gränser. Röd linje representerar gräns mellan kommunens fyra strategiska planområden.

Inriktning och prioriteringar

Strukturprogrammet ska definiera vilket mått av kommunal service som ska levereras till kommuninvånarna och applicera det på kartan utifrån befintlig och planerad framtida samhällsstruktur. Strukturprogrammet för allmänna ridanläggningar syftar också till att skapa förutsättningar för att erbjuda meningsfull fritid för kommunens barn och unga i ändamålsenliga och ekonomiskt hållbara ridanläggningar.

Prioriterade grupper

För att nå målen om ökad fysisk aktivitet är inriktningen för kommunen att ha ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv när det gäller utbudet av idrottslokaler och -anläggningar.

Kommunen ska arbeta för att alla invånare ska vara och förbli fysiskt aktiva. Särskilt prioriterade grupper för detta arbete är:

- Barn och ungdomar i åldern 7–20 år – med särskild hänsyn till flickor 12–20 år och barn och ungdomar med svagare socioekonomiska förutsättningar än genomsnittet
- Personer med funktionsnedsättning
- Äldre; definieras här som personer i åldern 65 år och över

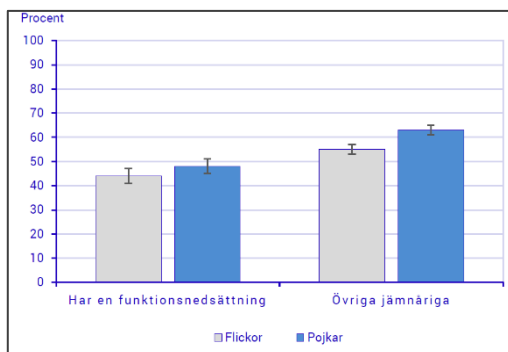
Barn och ungdomar 7–20 år

Alla barn och ungdomar har enligt Barnkonventionen rätt till lika möjligheter till åldersanpassad rekreations- och fritidsverksamhet. Rekommendationen från Världshälsoorganisationen (WHO) är att barn och unga ska ägna sig åt måttlig till hög fysisk aktivitet minst 60 minuter per dag, men studier visar att endast 20 procent av Sveriges barn och unga är fysiskt aktiva i den omfattningen.

Flickor är mindre fysiskt aktiva än pojkar, och flickor mellan 12 och 20 år är den grupp som är minst aktiva inom idrottsföreningar, vilket gör dem en grupp som särskilt bör beaktas vid strategiska val. Vidare når barn och unga från hem med svagare socioekonomiska förutsättningar i lägre utsträckning rekommendationen om fysisk aktivitet än de från hem med starkare socioekonomiska förutsättningar.

Personer med funktionsnedsättning

Alla ska känna sig välkomna i och ges möjligheten att vara en del av idrottsrörelsen. Idag ser det generellt inte ut så, i synnerhet inte när det gäller personer med funktionsnedsättning. Enligt undersökningar är andelen föreningsidrottande barn med funktionsnedsättning 12 procentenheter lägre än övriga jämnåriga (se figur 3). För vuxna är skillnaden ännu större.

Figur 3 Diagrammet visar andel 12–18-åringar som idrottar i förening eller klubb efter kön och funktionsnedsättning. 47 procent av 12–18-åringar med funktionsnedsättning idrottar i en förening eller klubb minst en gång i veckan, jämfört med 59 procent av övriga jämnåriga. Källa Undersökningarna av barns levnadsförhållanden (Barn-ULF) 2023 som genomförs med webbenkäter till barn i åldrarna 12–18 år, SCB.

Ridsporten är en av de största idrotterna för personer med funktionsnedsättning. Pararidning inkluderar fritidsridning för personer med nedsättning av en fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga.

Äldre (65 år och äldre)

Allt fler Huddingebor lever längre och behov, krav, individuella förutsättningar och förväntningar är olika inom gruppen äldre. Huddinge behöver inom alla områden utvecklas till en mer äldrevänlig kommun.

Fysisk aktivitet ger en stor effekt för äldre, där rörelse inte bara är en källa till god fysisk och mental hälsa utan också en nödvändighet för att kunna leva ett självständigt vardagsliv. Förutom att förebygga många åldersberoende sjukdomar ger fysisk aktivitet ökad livskvalitet.

Prioriterade områden

Genom prioriteringarna ges en tydlig riktning i arbetet med att planera för investerings- och utvecklingsbehov vid allmänna ridanläggningar. Denna riktning operationaliseras i en handlingsplan. I detta strukturprogram anges vad som ska adresseras men konkreta lösningar slås inte fast utan formuleras av förvaltningen och verksamhet i kommande steg.

Följande prioriterade områden har identifierats inom allmänna ridanläggningar:

- Skapa förutsättningar vid ridanläggningarna för en resurseffektiv och hållbar ridskoleverksamhet
- Jämlik tillgång - utifrån dimensionerna närhet, tillgänglighet och inkludering

Prioriteringarna kopplar på olika sätt till mål och ansvarsområde som finns uttryckta för kultur- och fritidsnämnden och till kommunens mål om långsiktig hållbarhet.

Skapa förutsättningar vid ridanläggningarna för en hållbar och resurseffektiv ridskoleverksamhet

*Prioriteringen kopplar till nämndmålet **Kultur- och fritidsnämnden ska ha en ekonomi i balans** och kommunfullmäktigemålet **Huddinge kommun har en sund och uthållig ekonomi**.*

En ridskola är en plats där människor umgås med hästar och utövar sin idrott. En sådan verksamhet behöver en ändamålsenlig ridanläggning för att kunna erbjuda detta. Stallet för hästarna är en självklarhet, men det behövs även undervisningslokaler, anpassade omklädningsrum, tillgänglighetsanpassningar, ridhus, ridvolt, ridstigar, samt rast- och beteshagar samt personalytor. Arbetsmiljön för personalen och ledarna är också viktiga. Det är ett fysiskt tungt arbete och lokalerna och utomhusytorna behöver anpassas och automatiseras där det är möjligt. Kultur- och fritidsnämnden har tagit fram ett funktionsprogram för allmänna ridanläggningar som beskriver kraven för ändamålsenlighet. Vid

befintliga allmänna ridanläggningar finns brister i funktionalitet, vilket behöver åtgärdas under kommande åren.

Ridskolors anläggningar måste leva upp till en mängd myndighetskrav. När myndighetskraven ändras kan det medföra stora kostnader och konsekvenser för verksamheten. Kultur- och fritidsnämnden ska sträva efter att sådana anpassningar genomförs med minsta möjliga kostnader.

Kommunens verksamhetslokaler ska bidra till en effektiv och sund verksamhetsmiljö som skapar förutsättning för optimalt nyttjande och kvalitet i kommunens verksamheter. Kommunen ska därför arbeta aktivt för samlokalisering och samnyttjande med andra verksamheter inom kommunkoncernen, och också stimulera föreningslivet till ett ökat delat nyttjande. Delar av ridanläggningen, såsom ridhus används framför allt på eftermiddagar och kvällar, och det finns potential att nyttja anläggningarna mer. Här bör möjligheten undersökas att använda ridanläggningarna till offentlig verksamhet och civilsamhälle i samarbete med ridsporten.

För att en ridskola ska kunna vara långsiktigt kvalitativ bygger det på en viss volym på verksamheten. Ridanläggningens kapacitet är avgörande. Att ha tillräckligt med hästar är en förutsättning för en hållbar ekonomi för både verksamheten och medlemmarna. I hästbranschen, och i dialog med Svenska Ridsportförbundet talas det ofta om att en ridskoleverksamhet med färre än 30 hästar kan få utmaningar i att ha en ekonomisk stabilitet och kvalitativ bredd i sitt utbud.

Bedömningen av utvecklingspotentialen vid respektive ridanläggning behöver beakta om volymen antal hästplatser harmoniserar med anläggningens kapacitet och tillgång till övriga nödvändigheter så som ridhus, rasthagar och beteshagar.

Det är angeläget att säkra betesmark för ridskolornas utbyggnad, det görs exempelvis genom att identifiera mark som kan säkras långsiktigt för att utöka kapaciteten vid befintliga ridanläggningar. En annan viktig faktor är tillgång till trygga och säkra ridleder i närområdet. Kommunen bör ta hänsyn till, och bevara, befintliga ridleder i samhällsutvecklingen.

Kommunen ska arbeta för likvärdiga förutsättningar för ridskoleverksamhet, exempelvis genom likvärdiga avtal med de ridsportföreningar som bedriver ridskoleverksamhet för nyttjande av ridanläggning och kringliggande betesmark.

Jämlik tillgång - utifrån dimensionerna närhet, tillgänglighet och inkludering

*Denna prioritering kopplar till nämndmålet **Huddingeborna har jämlik tillgång till inkluderande och trygga mötesplatser**, och kommunfullmäktigemålet **Huddinge är trivsamt och tryggt för alla invånare**.*

Idrottens ytor, vare sig det är lokaler inomhus eller utomhusanläggningar ska ha förutsättningar för att vara en social mötesplats, för att bli tillgängliga för fler Huddingebor.

Huddinge kommun ska arbeta för att ridskolorna ska kunna erhålla kvalitetsmärkning från Svenska ridsportförbundet. För kommunens del omfattar arbetet att säkerställa att ridanläggningen är säkert utformad för häst och människa.

Strukturella hinder för att fler ska kunna ta del av ridsporten handlar om ekonomisk och fysisk tillgänglighet men också om ridanläggningarnas kapacitet.

Hinder kan bestå av

- långa köer till ridskolorna
- höga avgifter
- brist på anpassningar för personer med funktionsnedsättningar
- avlägsen geografisk placering (en ridanläggning behöver ligga i ett naturområde, vilket ofta innebär färre möjligheter för barn och unga att på egen hand ta sig till anläggningarna)
- otrygg miljö

Köer

Efterfrågan på platser i ridskolan har under en lång tid varit stor i Huddinge, och de intresserade kan få stå i kö länge, särskilt till nybörjarkurser. Antal personer som står, och har stått, i kö till ridskolorna under de senaste åren redovisas i strukturprogrammets bilaga. Ridsporten är dock konjunkturkänslig, kanske på grund av de relativt höga kursavgifterna. Både nationellt och i Huddinge har antalet intresserade för att börja rida minskat under de senaste åren.

Kapaciteten inom ridskola i Huddinge bedöms trots det behöva öka för att svara upp mot efterfrågan. För att möta efterfrågan, idag och långsiktigt, behöver befintliga allmänna ridanläggningar bevaras och utvecklas där det finns möjlighet.

Ridskolorna uppmanas att försöka nå nya målgrupper eftersom de flesta av ridsportens utövare är flickor och kvinnor med svensk bakgrund. Ridsporten har svårt att nå pojkar generellt samt flickor med utländsk bakgrund. Kapaciteten vid ridanläggningarna ska därför rymma en möjlig breddning av målgrupper.

Det behöver finnas utrymme för att börja med nya idrotter högre upp i åldrarna, men också möjlighet till satsningar på tävling, prestationer och goda resultat.

Tillgänglighet och trygghet

Kommunens anläggningar ska upplevas tillgängliga och trygga för barn och unga i syfte att öka den fysiska aktiviteten, särskilt fokus ska ges äldre flickor, fysiskt inaktiva och personer med funktionsnedsättning eftersom de i dagsläget nyttjar anläggningar i mindre grad.

Huddinge kommun ska arbeta för att ha en geografisk spridning av ridanläggningar. Oavsett var i kommunen en idrottslokal eller anläggning är lokaliserad är det av vikt att det finns goda möjligheter att ta sig till platsen med buss och spårbunden trafik. Det är viktigt för en jämlik tillgång till verksamheten.

Tillgänglighet omfattar även andra trygghetsfrågor som väl belysta vägar. För en säker väg till ridskolan, som ofta ligger utanför tätorten ska det finnas bra

cykelvägar, och upplyst väg från hållplatser för kollektivtrafik fram till ridanläggningen.

Med ambition om att vara en inkluderande ridsport i Huddinge behöver ridanläggningarna åtgärdas med tillgänglighetsanpassningar och särskild utrustning. Kommunen bör skapa möjlighet för personer som inte tidigare kunnat byta om på anläggningen i form av bland annat omklädningsrum för olika behov.

Geografisk struktur

Forskningen visar ett starkt samband mellan tillgång till idrottsanläggningar och fysisk aktivitet hos barn och ungdomar specifikt. Långa avstånd till anläggningar hindrar barns och ungdomars rörelse. Tillgång till idrottsanläggningar – och att vistas mycket utomhus – främjar den.

En analys av befintliga ridskolors upptagningsområde, baserat på föreningsmedlemmarnas postnummer, visar att de flesta väljer den närmaste ridskolan. Ridskolor med särskild inriktning tenderar att ha ett större upptagningsområde, se strukturprogrammets bilaga.

Baserat på att närhet är en viktig faktor för deltagande i idrottsaktiviteter och grundläggande för jämlik geografisk tillgång bör ridskoleverksamhet erbjudas i hela kommunen.

Förenklat bör kommunen planera för att allmänna ridanläggningarna för ridskoleverksamhet ska finnas inom följande områden:

Strategiskt planområde Ridanläggningar för ridskoleverksamhet idag och framöver		
Nordvästra	Långängens Gård	
Mellersta	Gladö ridanläggning	
Mellersta	Sundby Gård	
Sydvästra	Lövsta Gård*	
Östra	-	(Ågesta Gård, med Stockholms stad som ägare)

*Tills vidare, men behovet bör under programtiden prövas i relation till andra åtgärder, se nedan.

Bedömningen är att behov av ridanläggning för ridskoleverksamhet i östra Huddinge möts av befintlig verksamhet vid Ågesta Gård/Ågesta Ridskola.

Behovet av allmän ridanläggning vid Lövsta gård bör prövas i särskild ordning innan åtgärder vidtas för att utveckla anläggningen inom kultur- och fritidsnämndens regi. Detta då åtgärder vid övriga anläggningar behöver följas och utvärderas innan behovet av en ytterligare anläggning inom kultur och fritid kan slås fast.

En ridanläggning kan med fördel ligga i anslutning till eller i ett naturreservat under förutsättning att syfte och föreskrifter är anpassade för ridning. Betande djur på ängs och hagmarker hindrar att mark växer igen och ger öppna natur- och kulturlandskap. Ridsporten kan bidra till biologisk mångfald men kan också skada mark, träd och annan växtlighet om till exempel betetrycket är för hårt. Det är viktigt att inventera om marken är lämplig för hästbete. Sommarbete är ett bra sätt

att bidra till öppna landskap och det vore positivt med större möjlighet till samarbete inom kommunen.

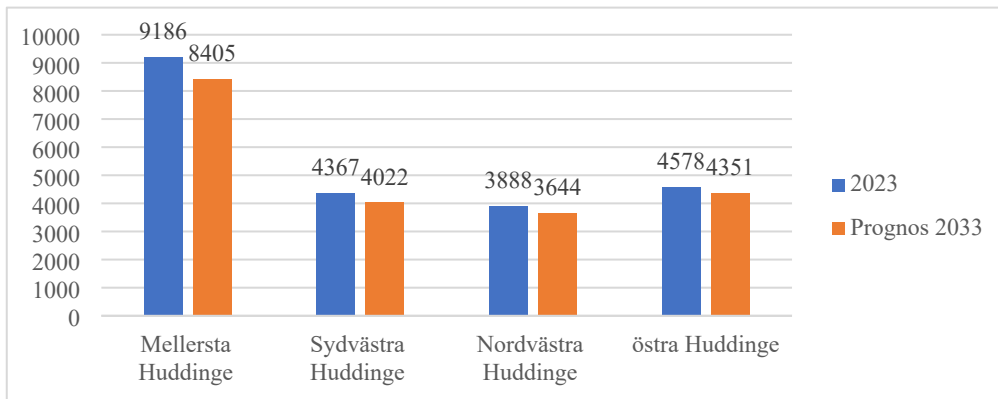
Volymplanering

Behov baserat på befolkningsprognos

Under årtionden har invånarantalet ökat i Huddinge kommun. Under 2023 var det första gången sedan 1968 som befolkningen minskade i antal. Denna plötsliga avvikelse innebär en större osäkerhet i befolkningsprognosen för Huddinge.

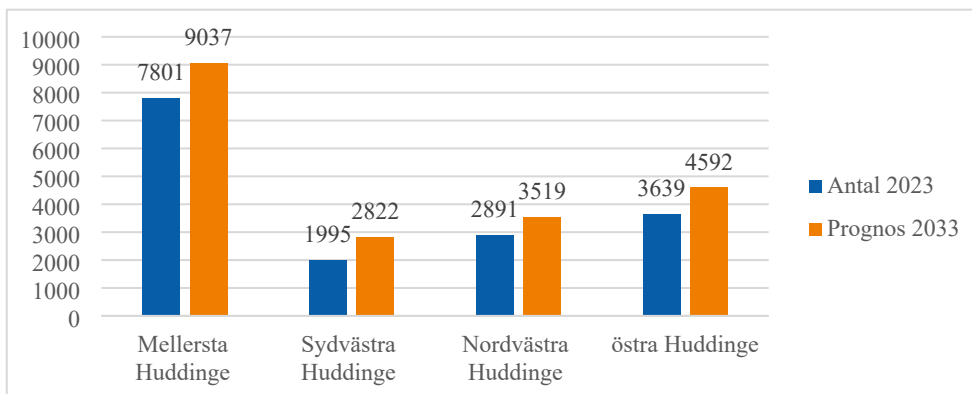
Strukturprogrammet baseras på kommunens senaste befolkningsprognos framtagen oktober 2024.

En prioriterad åldersgrupp är barn och unga i ålder 7 till och med 20 år. Åldersgruppen förväntas minska i kommunen med drygt 7 procent fram till 2033, vilket motsvarar cirka 1600 individer, se figur 4.

Figur 4. Prognosticerad befolkningsutveckling för invånare med ålder 7 till och med 20 år i Huddinge kommun fram till 2033.

En annan prioriterad grupp är invånare 65 år och äldre. Under de kommande 10 åren prognosticeras gruppen invånare 65 år och äldre att öka med 22 procent i Huddinge, från 16 350 till 20 000, se figur 5. Gruppen invånare i ålder 80 år och äldre kommer att öka med hela 37 procent jämfört med 2023. Volymplanering för verksamhet vid de allmänna ridanläggningarnas bör även beakta gruppen äldre, och deras behov av fysisk aktivitet och social gemenskap.

Figur 5. Prognosticerad befolkningsutveckling för invånare med ålder 65 år och äldre i Huddinge kommun fram till 2033.

Det råder en stor osäkerhet kring långsiktig utblick och nämndens lokalbehov behöver löpande justeras i relation till reviderade befolkningsprognoser.

Den faktiska ökningen av antalet aktiva i ridsporten/ridskolorna, och i föreningslivet i stort, är svårbedömd då antalet aktiva inte nödvändigtvis följer befolkningsutvecklingen. Faktorer som trender, intresse och goda förebilder har också en viss påverkan på val av fritidsaktivitet, men dessa faktorer är svåra att förutsäga.

Metod och antaganden i beräkning av volym

I Huddinge är ridsport mer populärt än i grannkommuner och rikssnittet. Denna påtagliga skillnad i antal genomförda deltagartillfällen skapar svårigheter att sätta en målbild som grundar sig på jämförelser med andra kommuner. Sådan målbild för volymplanering - utifrån jämförelser - togs fram i strukturprogrammet för idrottslokaler och idrottsanläggningar i form av nyckeltal för behov uttryckta som antal barn och unga 7–20 år per viktad anläggning/plan/hall.

Allmänna ridanläggningar får anses som en specialanläggning, och hanteras därför i särskild ordning. Volymplanering för allmänna ridanläggningar har istället baserats på antal barn och unga som står i kö till ridskolornas nybörjarkurser och antalet reella uppsittningar¹ som sker för närvarande vid ridanläggningarna varje vecka.

Under de senaste 10 åren har verksamhetsstatistik från ridskolorna samlats in vid flera tillfällen, i syfte att följa upp verksamheten samt se trender över tid. En sammanställning av statistiken redovisas i strukturprogrammets bilaga, och omfattar genomförda uppsittningar under ridlektionerna och hur många som står i kö för att börja rida.

Det exakta behovet av antal uppsittningar är dock svårbedömt på grund av

- Befolkningsprognos
- Ej full insyn i föreningarnas köer
- Konjunktürkänslighet
- Regionala flöden mellan kommunerna

Uppgifter om antal unika individer i ridskolekö var inte tillgängliga, i stället genomfördes ett antagande om andelen barn boende i Huddinge, av totalantalet som står i kö. Resultatet blev att ytterligare ungefär 500 uppsittningar per vecka möter behovet.

¹ En uppsittning motsvarar generellt en ridskoleelev under en specifik ridlektion. Summan av antalet uppsittningar per vecka motsvarar generellt ridskolans kapacitet i volym. Kapaciteten varierar mellan ridskolorna utifrån tillgång till hästplatser och ridhus på ridanläggningen, men också utifrån ridskolehästarna är ponnys eller stora hästar, och elevantal per grupp.

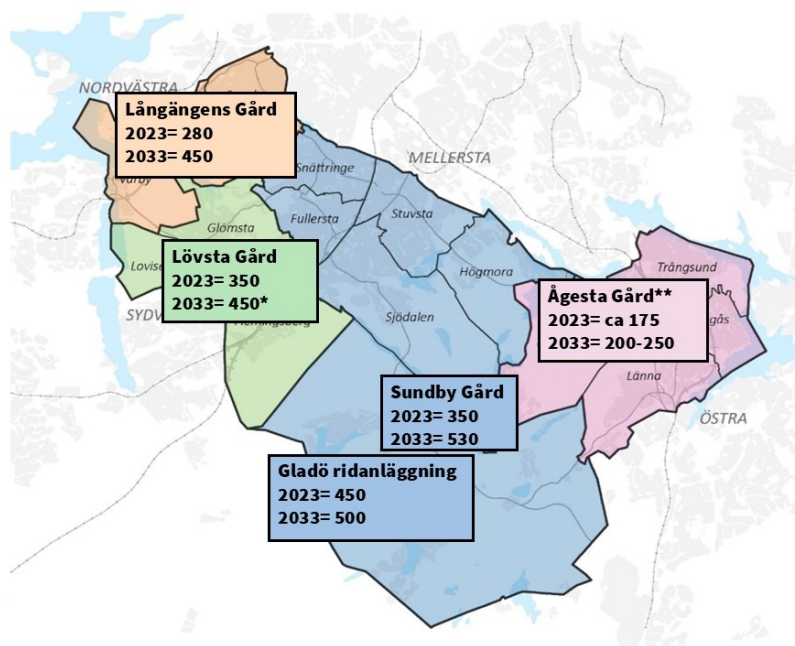

Under programperioden ses därmed ett behov av ungefär 1900 uppsittningar per vecka vid Huddinges fyra allmänna ridanläggningar. Volymen utökas med cirka 35 procent (500 stycken) uppsittningar, jämfört med dagens 1400. För detaljer kring volymuträkningen, se strukturprogrammets bilaga.

Separata köer finns vid ridskolorna till kurser för de mer erfarna ryttarna att rida fler gånger i veckan, samt till kurser för ryttare med funktionshinder. De köerna har inte till fullo beaktats i behovsanalysen, baserat på varierande detaljnivå i insamlade uppgifter från ridskolorna. Med flera osäkra parametrar just nu, som exempelvis befolkningsprognos, konjunktursvängningar som tydligt har påverkat ridsporten senaste året (en minskning på 11 procent av antalet deltagartillfällen, nationellt sett, för 2023 jämfört med 2022), så är bedömningen att volymplaneringen ska kunna inrymma fler intresserade än bara nybörjare.

Antaganden om hur många uppsittningar som kan tillskapas inom ridskoleverksamhet vid de allmänna ridanläggningarna bygger främst på antal hästplatser på ridanläggningen, kapacitet från den individuella ridskolehästen, samt tillgång till lektionstider i ridhuset.²

Den planerade volymen om 1900 uppsittningar per vecka, kan teoretiskt sett fördelas *per ridskola* (figur 6) utifrån en preliminär bedömd utvecklingspotential av respektive allmän ridanläggning.

Figur 6. En teoretisk fördelning av totalvolymen på 1900 uppsittningar per vecka till respektive ridskoleverksamhet /ridanläggning. *En eventuell utveckling av Lövsta Gård om 100 fler uppsittningar behöver avvaka en utvärdering av effekter i volym efter åtgärder vid andra

² Antalet hästar är avgörande för hur många lektioner per dag som kan genomföras. En ridskolehäst bör ha cirka 600 uppsittningar per år ref, under cirka 45 veckor, 5–6 dagar i veckan och med max 2,2 uppsittningar per dag och häst. Att tänka på är att ridskolehästar inte ska nyttjas för hårt utan deras hälsa ska bibehållas under många år (minst 8–12 år inom ridskoleverksamhet). Nya och seniora ridskolehästar klarar färre lektioner per dag än en inskolad. Därtill kommer skador på hästarna samt rehabiliteringstid, som också påverkar ridskolans kapacitet. Vanligaste skadan är hälta.

*ridanläggningar samt avtalsregleringar. **Huddinge kommun har varken rådighet gällande ridanläggning eller ridskoleverksamheten på Ågesta Gård. Andelen elever vid Ågesta Ridskola som bor i Huddinge har vid de senaste två mätningarna varierat mellan 25–30 procent.*

Rekommenderad driftform

För att erhålla likvärdiga förutsättningar för ridskolorna bör utgångsläget vara en och samma fastighetsägare till kommunkoncernens allmänna ridanläggningar; Huddinge Samhällsfastigheter AB. Kultur- och fritidsnämnden bör vara den part som tecknar hyresavtal med HUSF. Avtalen mellan fastighetsägare och kultur- och fritidsnämnden ska omfatta fullserviceavtal³. I det fall allmän ridskola bedrivs i en anläggning med avtalsvillkor som avviker från ovanstående kan särskild bedömning göras av behov av särskilt ekonomiskt stöd till föreningen för att på så sätt sträva efter mer likvärdiga förutsättningar mellan föreningarna.

Det finns 425 ridskolor i Sverige, och enligt Svenska Ridsportförbundet drivs majoriteten (cirka 70%) av ridskolorna av en förening. Ridskolorna drivs i majoritet vid en kommunalt ägd ridanläggning. Av Huddinges fyra ridskolor som bedriver verksamhet vid kommunkoncernens allmänna ridanläggningar är tre föreningsdrivna. Den fjärde, Lövsta Gårds Ridskola, drivs av ett företag i samarbete med föreningen Lövsta Gårds Ridklubb.

Kultur- och fritidsnämnden ska endast ingå avtal med ridsportförening som bedriver allmän ridskola.

Vägen framåt

Ridskoleverksamheten vid de allmänna ridanläggningarna begränsas idag av olika orsaker, till exempel avsaknad av ändamålsenliga lokaler, brist på hästplatser och av brist på tider i ridhus.

För Långängens Gård och Gladö ridanläggning ses om-, eller nybyggnationer helt nödvändiga för att skapa förutsättningar för god arbetsmiljö, hästvälfärd samt fler uppsittningar i respektive ridskola. Behovet av förstudier kring åtgärder kommer att omhändertas i kommande lokalbehovsprognos enligt kommunens riktlinjer för lokalförsörjning.

Största möjligheter till ökad kapacitet jämfört med i dag ses vid Långängens Gård, vilket gör att den bör prioriteras för investeringar. Därefter ses investeringar nödvändiga vid Gladö ridanläggning för att åtgärda de stora brister som finns, bland annat i den äldsta stallbyggnaden och problematiken med lerig mark.

Ridskoleverksamheten behöver utvecklas i flera steg för att nå de beskrivna målsättningarna. Förutom upprustning, och ombyggnationer vid kultur- och fritidsnämndens ridanläggningar, och en översyn av avtal mellan kommun och ridsportförening, så behöver ytterligare betesmarker säkras upp långsiktigt.

³ Ett fullserviceavtal inkluderar ansvar och kostnader för uppvärmning, vatten och avlopp, el, sopor, underhåll av lokalerna, skötsel, drift och underhåll av allmänna och gemensamma utrymmen i hyreskostnaden.

Gällande Lövsta Gård vidtas inga åtgärder som följd av detta strukturprogram. Först behövs täta uppföljningar göras av både kö-situation och demografiutvecklingen i kommunen. Efter att de tidigare beskrivna åtgärderna i anläggningarna Långängens Gård och Gladö är genomförda samt effekter av avtalsreglering har utvärderats bör en ny bedömning göras om volymerna matchar behoven. Därefter kommer ett förnyat beslut tas kring Lövsta Gård inom processen för nämndens lokalbehov.

Uppföljning av strukturprogram

Strukturprogram har status som ett Aktiverande styrdokument/Program i linje med kommunens Riktlinjer för styrdokument. Strukturprogrammet ska godkännas av kultur- och fritidsnämnden utifrån reglemente. Ansvar för genomförande av innehållet ligger på kultur- och fritidsnämnden, som också ansvarar för att innehållet kommuniceras till intressenter under hela programperioden.

Programmet ska följas upp och utvärderas för att kunna aktualitetsprövas, revideras eller eventuellt upphävas under varje mandatperiod. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för uppföljning av strukturprogrammet för allmän ridskola.

Källförteckning

Följande underlag har använts vid framtagandet av strukturprogrammet:

Styrdokument

Funktionsprogram för allmänna ridanläggningar, dnr KFN-2024/96

Mål och budget 2025–2027: Ett Huddinge som håller ihop

Naturvårdsplan för Huddinge kommun 2022–2025

Statistiskt underlag

Befolkningsprognos för Huddinge kommun 2024–2033, framtagen oktober 2024

Centrum för idrottsforskning <https://idrottsstatistik.se/>

Huddinge kommuns webbkarta <https://karta.huddinge.se/spatialmap>

Kolada, databas för jämförelse och analys i kommuner. www.kolada.se

Riksidrottsförbundets rapport 2023 Idrott i siffror <https://www.rf.se/forskning-och-statistik/statistik/idrottsrorelsen-i-siffror>

Svenska Ridsportförbundets statistik <https://ridsport.se/om-oss/statistik>

Svenska Ridsportförbundets verksamhetsberättelse 2023

Tidigare utredningar i kommunen

Ridsportens förutsättningar, dnr KFN-2021/194

Sundby, Gladö och Gömmargården. En genomgång av byggnadsbeståndet på tre ridskolor i Huddinge kommun Slutrapport 2013-02-06

Översyn av ridsportverksamheten i Huddinge kommun, slutrapport 2013-01-18,
dnr KFN-2013/40

Övrigt

Hemsidor för ridsportföreningar i Huddinge

Hemsidor för ridskolor i Huddinge

Svenska Ridsportförbundets hemsida